

**Bun venit în notebook-ul
„Oamenii Dreptății”!**

Aici găsești fragmente din
spectacolele noastre, scrise de cei
care au urcat pe scenă din 2019
până în 2024.

Fiecare pagină poartă urme de
căutări și experiențe, iar spațiile
libere sunt special gândite pentru
tine.

Scrie acolo ce simți. Notează-ți
idei, reacții sau întrebări. Acest
notebook este un loc în care să
vorbești cu tine.

Adrian
Neculiță

Am văzut de foarte multe ori ideea de a face să răsturnăm sistemul, să facem pentru toată lumea, dar nu faci pentru tine. Dacă nu faci curățenie la tine în curte, nu te aștepti să faci curățenie în tot orașul sau în toată țara. (...) Ce am învățat este că, dacă nu știu eu, asta nu înseamnă că nu se întâmplă. Asta nu înseamnă că nu se întâmplă. Să ții minte lucrul ăsta: dacă nu știți încă, asta nu înseamnă că nu se întâmplă.

Natalia
Ștefăniță

Cred că eram în clasa a II-a, când, pentru prima oară, i-am spus mamei mele că o dau în judecată pentru că nu avea bani să mă ducă în tabere, cum făceau ceilalți părinți. Tot în aceeași perioadă, am fugit de acasă pentru că, apreciam eu, părinții mei sunt prea săraci, iar eu îmi doream o viață foarte bogată. Nu înțelegeam la acea vreme de ce unchiul meu din Chișinău aveau case mari, piscină, mașini, iar părinții mei nu aveau nimic.

Nu mi-a explicat nimeni, pe înțelesul meu de copil, de ce prietena mea cea mai bună din copilărie primea hanorac și bocanci noi în fiecare an, iar eu purtam aceleași haine vechi de la second-hand și adidași de proastă calitate. Nu reușea nimeni să-mi spună cum trebuie să fii și eu, din toate mediile în care eram, primeam mesaje diferite. Credeam că, dacă sunt eu, nu voi fi niciodată bogată. Credeam că e o slăbiciune să fii așa cum simți tu. Mult mai târziu, am început să aflui cum trebuie să fii. Probabil eram prea furioasă în copilărie să-i înțeleg pe părinții mei și a fost nevoie de o experiență revelatoare.

A fost nevoie să ajung în Africa în anul 2014. În anul 2014, la 28 de ani, mi-am trăit visul. Am fost voluntar în Africa

Natalia
Ștefăniță

timp de două luni. Am predat engleză copiilor dintr-un sat uitat de lume, la poalele Muntelui Kilimandjaro. Acolo, vedeam în fiecare zi părinți cum își aduc copiii la școală și la grădiniță doar pentru a le asigura o masă caldă. Pentru prima oară, cât timp am ținut jurnalul de recunoștință, cât am fost în Africa, am scris într-o seară că sunt recunoscătoare pentru părinții mei. În acea seară, m-am iertat în tabăra vieții mele, acolo, sub clar de lună, am înțeles cât de greu le-a fost părinților mei cu mine și că în Moldova, o țară săracă, în epoca post Uniunii Sovietice, pentru ei era o misiune imposibilă să mă ducă în tabere.

Radu
Togan

Ca profesioniști ai dreptului, îmbrăcăm roba de judecător, de avocat, de procuror și trebuie să tindem în această direcție, mergând uneori contra propriilor noastre intuiții. Este un demers riscant, pentru că riscăm, într-o oarecare măsură, să ne pierdem propria individualitate. Să uităm că în spatele acelei semnături pe care o punem pe act, în spatele consultației juridice pe care o dăm ca avocat, în spatele rechizitoriului pe care îl semnăm ca procuror sau în spatele sentinței, hotărârii pe care o pronunțăm ca judecător, este un om. Un om cu propriile insecurități, propriile preconcepții, propriile experiențe de viață. Repet, este o direcție riscantă să încercăm să ne înfrânăm toate aceste chestiuni personale, dar, ca profesioniști ai dreptului, trebuie să facem acest lucru.

Andreea
Trandafir

Ce să faci cu copiii ăștia? Nu vedeți că nu vor să învețe? Nu vor să se implice! Chiar așa? Chiar nu avem ce face cu toți copiii ăștia? O proporție covârșitoare nu aveau facultatea ca fiind o opțiune, și nu pentru că nu voiau, ci pentru că nu se credeau capabili să treacă examenul de bacalaureat. Dar mai târziu am înțeles că, dacă mediul în care trăiești zi de zi nu te încurajează, nu ai cum să excelezi. (...) Pentru că atât timp cât avem dorința de a reuși și ne urmăm cu sârguință visul, avem șanse egale cu toții. (...) Eu consider că nu ar trebui să ne lăsăm definiți de mediul în care trăim, ci noi ar trebui să definim mediul prin propriile noastre valori.

Dan
C.

→

Ce vreau să spun este că... dreptatea penală este înțeleasă ca fiind înlăturarea unui pericol social și nu este înțeleasă ca și prevenirea acestui pericol. Și acest mod de a gândi industrializează cumva procesul penal, îl răpește din conștiința oamenilor și îl transformă din acel moment definitoriu pentru restabilirea ordinii sociale într-o statistică cu mult prea puține implicații umaniste. Eu am început această profesie cu foarte mult entuziasm. Orice dosar era important pentru mine. Și încă am acest entuziasm și sper să nu-l pierd niciodată. Pentru că ideea de dreptate pentru mine e primordială, este sentimentul ăla care îți dă speranță, liniște și, cel mai important, siguranță. (...) Degeaba avem instituții specializate în ajutor social, dacă nu le oferim resursele necesare pentru a-și îndeplini scopul. Degeaba milităm pentru drepturile persoanelor aflate în penitenciare și în centre de detenție, dacă nu ne implicăm concret, efectiv, în reabilitarea acestora. Degeaba condamnăm proxeneți, dacă în continuare le denumim pe victime curve. Și degeaba ne oripilăm când auzim că viețile unor copii sunt distruse, dacă, la acest moment, în România, încă se consideră că o fată de 12 ani este suficient de matură ca să consimtă la un raport sexual.

Raul
Miron

→

Ce înțeleg eu prin empatie? Tocmai aceste dimensiuni în care urmărim să-l găsim pe om. Pentru că, dacă este să ne concentrăm pe reglementare, ajungem la suprareglementare. Ajungem să ne îndepărtăm tot mai mult de condiția omului. Și, în momentul respectiv, ajungem să ne îndepărtăm, din punctul meu de vedere, de ceea ce dreptul trebuie să reprezinte. Iar, în acel moment, ne frustrăm și începem, evident, să acuzăm. Și acuzăm profesioniști, și acuzăm instituții, acuzăm guvernanți, ne revoltăm, ieșim în stradă, schimbăm guvernanți și credem că am câștigat. Cu noi guvernanți venim și schimbăm arhitectura juridică, o peticim cum plombăm străzile și credem din nou că avem succes. Dar, din nou, ne dăm seama că nu am rezolvat și ajungem la alte revolte, ne dorim să modificăm constituții, lovim în piatra de temelie a statului. De aceea... Cred că noi, ca și profesioniști ai dreptului, avem responsabilitatea să regăsim omul și să îl replasăm acolo unde îi este locul: la centrul construcției juridice.

Cezara
Grama

Cât despre mine, pășirea în afara zonei de confort să știți că încă îmi dă anxietate, fac liste în continuare, nu am renunțat la ele, dar am învățat să mai las loc și lucrurilor neașteptate din viața mea. În acest sens, mi-am vopsit părul roz anul acesta și, în încheiere, aș vrea să vă las cu o provocare. Oare v-ați gândit ce schimbări minunate ați putea face voi în comunitatea voastră, dacă ați îndrăzni să pășiți dincolo de zona de confort?

Cristina
Badea

Părem în sistemul ăsta de justiție mai multe insule separate când ar trebui să fim un continent. Așa că întrebarea e ce facem? Cum mergem mai în față? Care e soluția? Și mă bucur că nu e prima oară când auziți azi o potențială soluție și soluția care cred cu tărie că poate să ne aducă o lume mai bună și asta este să fim mai empatici. Dar asta e și contrar a ceea ce am învățat până acum. Să îți arăți vulnerabilitatea înseamnă că ești slab că trebuie să calci pe cadavre. Mai mult decât atât, problema cu empatia e că să pot să o dau, să încerc să mă pun în pielea ta, trebuie să îți cunosc povestea. Și cum am zis? Perfecțiunea de carton. Povestea nu am luxul să o aud, povestea nu am curajul să o spun. Așa că noi oferim acum empatia pe principiul mâna întinsă care nu spune o poveste nu primește pomană. Nu te vinzi, nu cumpăr și nu-mi pasă.

Așa că schimbarea începe de fapt din noi. Din a avea curajul de a arăta vulnerabilitatea și față de cei pe care nu îi cunoști și față de colegii tăi mai mari și față de noile generații care nu sunt la fel de bune. Pentru că suntem cu toții în aceeași oală, suntem toți oamenii și avem nesiguranțe, insecurități, greșeli și frici. Iar asta ar trebui să ne unească în a da empatie și a da o mână de ajutor.

Narcisa
Toderaș

Eu am primit primul diagnostic de infertilitate la 22 de ani, iar în toți acești ani în care m-am perindat pe la medici, nici unul nu a putut să stabilească cauza infertilității mele. Când am aflat pentru prima dată diagnosticul ăsta crunt, am simțit să sunt pe jumătate femeie. Că doar eu nu pot să fac ceea ce femeile fac, de sute de mii de ani, fără nici un fel de probleme. (...) Dar astăzi suntem extaziați de faptul că așteptăm o fetiță. Însă dincolo de experiența noastră și de rezultatul nostru fericit, infertilitatea este o experiență care te izolează și te însingurează. De cele mai multe ori nu ai cu cine să discuți despre acest subiect, iar familia nu înțelege. Te tratează cu replici de genul “mai beți și voi un pahar de vin” sau “pe vremea mea, rămâneam gravide numai dacă ne gândeam la asta”. (...) Cred însă cu tărie că evitarea subiectului nu e o soluție. Și că astăzi, în România, ar trebui să vorbim mai mult și mai des, despre infertilitate.

Paul
Bogorin

Am terminat Facultatea de Jurnalism în Sibiu, iar acum sunt freelancer în radio, voiceover, producer audio și sound designer. Practic, realizez emisiuni și spoturi publicitare. În stânga mea este Phantom, câinele meu ghid. Formăm o echipă împreună deoarece cam toate deciziile pe care le luăm pe un traseu sunt parte din responsabilitatea unuia dintre noi. De exemplu, el găsește trecerea de pietoni, iar eu decid care e momentul potrivit să traversăm. (...) Pot spune că societatea românească nu este pregătită să primească câini utilitari în așa fel încât beneficiarul să se simtă confortabil. Am avut parte de tot felul de comportamente negative, oameni care l-au bruscă pe Phantom, și uneori chiar pe mine, încercând să ne împiedice să intrăm în mijloace de transport sau locuri publice. Nu au fost multe, două-trei, dar suficiente încât să rămân dezamăgit de calitatea societății în care trăiesc.

Clara
Sigheti

Deși nu se prea vorbește despre asta, și în România se fac litigii strategice și se fac chiar bine. Totuși nu e un fenomen răspândit și, în orice caz, nu e un domeniu în care să putem considera că avem expertiză. De-asta, convingerea mea este că avem nevoie de un ONG specializat în litigii strategice, aici în București. (...) Dar mă tot gândesc că lucrurile ar putea să stea altfel de acum încolo, dacă devenim mai îndrăzneți, ne unim forțele în jurul unor cauze comune și începem să ne cerem drepturile - nu numai zbierând în frig în Piața Universității, ci și în instanță - unde e și cazul să mergem când ne întâlnim cu nedreptatea. Sper că v-ați dat seama deja că finalul fericit în povestea asta nu este cel în care căpcăunul, adică legiutorul, e străpuns de sabia dreptății și se prăbușește învins odată pentru totdeauna. Eu prefer finalul în care căpcăunul e ok și e doar una dintre părțile unui proces echitabil, în care și cetățenii au șansa să-și exprime nevoile.

Gabriela
Dima

Am ales să fiu învățătoare deoarece cred în oameni, în importanța unor modele care să inspire și în puterea educației de a transforma societatea. Acum 5 ani, am intrat în programul Teach for Romania, învățătoare la o clasă a II-a din Sohatu, județul Călărași. Jumătate dintre elevi nu știau să scrie și să citească. În fiecare an, încă de la grădiniță, schimbaseră cadrul didactic. Le-am promis că voi rămâne până la final. Nu m-au crezut. Dar am rămas și i-am dus în excursii, le-am arătat lumea, opțiunile pe care le au dincolo de marginea satului, am transformat spațiul în care învățau, l-am făcut prietenos. Au cunoscut tot felul de oameni, cu profesii și pasiuni diferite. (...) Sunt profesori care au elevi în clasa a VII-a care nu știu să citească. Rămân cu ei după ore și fac educație remedială; lupta lor, a noastră, e cu abandonul școlar și analfabetismul funcțional. O treime din acești profesori sunt oameni care, la un moment dat în viața lor, au decis să facă o schimbare de carieră, să dăruiască din ceea ce sunt elevilor din comunități vulnerabile. Oameni care cred în potențialul fiecărui copil și în puterea educației. Oameni ca mine și ca tine!

Adelina
Iancu

Într-o seară m-a sunat și m-a întrebat cum se poate dovedi un caz de malpraxis. Am căutat jurisprudență ca să aflu ce intuiau deja – că e dificil să dovedești un caz de malpraxis, iar cele de „mică însemnătate” – nicio șansă. (...) S-a dat bătut și, la insistențele clinicii oftalmologice, și-a retras și plângerea disciplinară. Noi nu știam cum să-l susținem. Eram revoltați. El era convins „că sunt toți mână în mână”, că „e un cetățean neimportant”, că „nu are unde să-și facă dreptate”. De fiecare dată când îl sunam deschidea acest subiect spunând că se simte nedreptățit, că el în judecători nu are încredere, că nu o să-i dea nimeni dreptate lui, unui bătrân semiorb în baston. Simțeam că nu am putere când mă întreba: „ți se pare normal, ți se pare drept? Tu, ca om al legii, cum poți să tolerezi asta?”

Irina
Mihale

Intram pentru prima dată într-un centru de îngrijire a persoanelor cu dizabilități. Aveam emoții, îmi era și cald, și frig și încercam să nu se vadă. Gabriela a fost printre primii oameni care m-au întâmpinat pe holul de la intrare, unde, la o masă, stăteau alți 5 rezidenți și se uitau în gol. Nu m-a privit în ochi, dar m-a luat de mână și m-a întrebat: „Cum e afară?”. Primul răspuns mi-a venit automat, de parcă uitasem unde sunt: „Nu ai ieșit astăzi în curte? Văd că aveți o grădină în spate.” Gabriela a ridicat privirea spre mine și mi-a răspuns: „Nu, nu în curte! Afară din centru! Cum e afară?”. Nu am mai zis nimic pentru că nu am știut ce. Din sutele de scenarii pe care mi le-am imaginat în pregătirea acestei vizite, pe acesta nu-l aveam pregătit. Gabriela are 47 de ani și se confruntă cu o dizabilitate intelectuală, iar familia ei a decis că nu o poate îngriji acasă, așa că acum locuiește într-un centru de îngrijire. Pentru Gabriela și pentru alți oameni în situația ei, statul nu prea are soluții. Dacă familia nu le poate asigura îngrijirea acasă, persoanele cu dizabilități de acest gen ajung să își petreacă o mare parte din viață în centre de asistență pe care nu le aleg ei, ci care li se alocă automat și pe care nu le mai pot părăsi. De atunci, de fiecare dată când vizitez un astfel de centru, îmi răsună în cap vorbele Gabrielei <Cum e afară?>.

Teodora Saulea

Este destul de răspândită ideea că avocații care sunt înscriși în serviciul de asistență juridică – adică „avocații din oficiu” –, sunt dintre cei mai puțin pregătiți. Că nu au o clientelă bogată, ba mai mult, că aceștia obișnuiesc să nu își dea interesul, iar șansele de câștig a celor reprezentați ar fi considerabil reduse. Sunt una dintre acești avocați, iar această percepție mă deranjează. Știu ce implică munca asta și sunt mândră când un astfel de dosar se termină cu bine, căci recunoștința beneficiarilor este nemărginită, fiindcă pentru ei a însemnat un ajutor nesperat. Profesez în cadrul Baroului Bacău de aproximativ 2 ani și jumătate. Părea o retrogradare întoarcerea mea în orașul unde am făcut liceul, mai ales după ce terminasem facultatea în Cluj-Napoca și masterul în București. Dar eu o văd ca pe un noroc. Fiind avocat din oficiu mă întâlnesc adesea cu oameni din categorii sociale vulnerabile, are pășesc pentru prima dată pe treptele unei instanțe. Sunt oameni care își fac cruce odată intrați în sala de judecată, care, la fiecare adresă primită, mă sună cu vocea tremurândă. Pentru acești oameni, noi, avocații din oficiu, suntem primul contact cu justiția.

Ovidiu
Mihăiță

În 2005 visam la eterna libertate. Eram încă studenți și voiam să facem teatru liberi, într-un garaj de 19 metri pătrați. Aveam bani fix de o țigară la bucată, ne îmbătam cu apă plată și visam ca garajul nostru să cucerească lumea toată. Visam să fim liberi măcar în timpul vieții și am înțeles atunci că libertatea presupune independență, iar lipsa ei, crunta obediență. Primul nostru spectacol a fost într-o curte, undeva pe lângă stadion, cu 200 de oameni care stăteau pe butuci. Era un spectacol fără text, cu un scenariu făcut de noi. (...) De regulă, artiștii independenți le sunt politicienilor indiferenți. Statul nu își dorește independenți, își are deja artiștii oficiali din instituții. Independenții sunt ca niște cetățeni care locuiesc în afara cetății; se poate, teoretic, și fără ei. Artistul teatrului de stat este angajat, are salariu și produce normat. Independentul răsculat supărat sigur are ceva de comentat, de semnalat, de urlat sau de adăugat.

Andrada
Mazilu

Acum, în rolul meu de profesor, nu-mi doresc să am copii bine crescuți și nu vreau să-i cresc în acest fel. Nu vreau ca ei să mă asculte, doar pentru că le este frică, ci pentru că mă cunosc și știu că misiunea mea este de a-i ghida în viață și în procesul lor de învățare. Vreau să am elevi curajoși, care pun întrebări, care își exprimă opiniile și care semnalează problemele. Doar așa putem avea tineri cu inițiativă, cu spirit civic și valori morale, adevărați lideri ai justiției.

Simona
Calapodescu

Mi-e frică tare de înălțime. La parapantă, după câte o pauză, la prima decolare tremur și decolez ca să am cum să ajung mai repede la aterizare. Mă simt nepotrivită și slabă la majoritatea activităților pe care le fac, de la mers pe bicicletă, unde mai nou nu mai gâfâi pe șosea, ci strâng din dinți la cioturi prin pădure, la volei, la slacklining. Mi-e frică de procesele din instanță, de scris legi locale și naționale, visez noaptea ipoteze și abuzuri pe care nu le-am reglementat și care mi-au scăpat printre cuvinte. Mi-e frică să cer ajutor, pentru că legile mele sforăitoare nu sunt glamorous ca să fie lumea entuziasmată de proiectele de urbanism. Si mi-e frică să mă bazez pe alții că îs pățită să mă trezesc cu lucruri nefăcute când mi se dezintegrează corpul, ca astă-vară, când a trebuit să hamsteresc cu tot cu covid sau în burnoutul din octombrie, când am mai avut un examen. Mi-e frică că, pe măsură ce noi de prin ONG-uri ne epuizăm și ne împluțim, ceilalți se înmulțesc cu tot felul de minți odihnite și plăsmuitoare de nenorociri. O colegă de la primul meu serviciu cu care împărtășeam fricile mele mi-a zis să nu mă mai gândesc, că nu devin mai deșteaptă sau mai curajoasă sau mai împlinită făcându-mi griji, ci să pun mâna să fac ceva, orice, încetul cu încetul.

Cristian
Zsifkov

→

Ca avocat poți avea un rol important sau aproape spre nimic. Noi îi mai spunem acestui rol, în glumă, „avocatul ficus”: adesea poți sta ca o plantă, semnezi un act și ai plecat. Eu n-am vrut să fiu așa, însă cumva de-a lungul timpului a trebuit să înțeleg o realitate complicată care ne face pe unii din noi să ne complacem în postura de ficuși. Mă refer la diferența dintre adevărul real și cel juridic, care există și, din postura mea, se observă adesea. Una e ceea ce s-a întâmplat cu adevărat undeva și alta e ceea ce poți să demonstrezi efectiv.

Oana
Sandu

În ultimii ani am cerut răspunsuri, în baza legii 544/2001, la secții și inspectorate de Poliție, judecătoria, tribunale, la Serviciul de Telecomunicații Speciale, la Direcții de Asistență Socială și Protecția Copilului. Sunt în căutarea violenței în familie. A probelor dintr-un caz, a statisticilor naționale, să aflu dacă un caz a fost sau nu clasat sau dacă polițiștii sunt cercetați penal pentru că nu au reținut un agresor care a încălcat repetat ordinul de protecție. Răspunsurile de mai sus mi-au fost date fiindcă, în ultimele luni, am încercat să aflu ce știm, ca societate, despre copii orfani ai violenței domestice. Sunt reporter, specializată în violență domestică, și munca mea de zi cu zi înseamnă și să urmăresc statisticile crimelor în familie. Așa că, de fiecare dată când se întâmplă vreuna, citesc știrile și le salvez. Regăsesc în ele câteva informații despre copii, uneori ei fiind singurii martori ai crimei. Alteori, ei apar ca niște personaje adiacente ale unei știri care de obicei începe așa: „femeia ucisă era mama a doi copii”. De prea mult timp nu vorbim despre personajele adiacente, co-victime ale violenței domestice, – copiii orfani și familiile care-i preiau în grijă. Oamenii aceștia nu sunt fantome, sunt parte din realitatea unei țări, unde este atât de ușor să fii o victimă în timp ce statul promite că te apără.

Tudor
Ciobanu

Cea mai grea decizie din cariera mea de judecător am luat-o într-un caz de viol. Un caz de viol, în care victima a fost agresată sexual de tatăl ei timp de mai mulți ani, înainte de împlinirea vârstei de 10 ani. Un caz cu răsturnări de situație, în care probele au fost de multe ori contradictorii și în care cercetarea a implicat un puternic rol activ din partea mea pentru a ajunge la o soluție. Primul lucru care m-a cutremurat la primirea dosarului a fost descrierea detaliată, făcută de o fată de 9 ani, a unor acte sexuale la care spunea că a fost supusă de propriul tată, lucruri pe care niciun copil de vârsta asta nu ar trebui să le cunoască. (...)

Procesul decizional a fost unul foarte anevoios, aveam zile când mă surprindeam gândindu-mă la caz, chiar dacă eram în concediu. Principiul că dubiul profită acuzatului îl vedeam ca pe un eșec al întregului proces, ca pe un ultim resort la care trebuie să apelez doar când simțeam că nu mai e nimic de făcut. Intuiam un răspuns, însă exista o luptă în interior.. miza era mare, și toate neclaritățile trebuiau limpezite. Simțeam că probele obținute, corect analizate, pot conduce la o concluzie certă. Pentru a-mi verifica modul de gândire, am apelat inclusiv la metoda bayesiană de testare a ipotezelor, pe care am învățat-o de la un fizician, consilier la

Tudor
Ciobanu

Ministerul de Justitie din Olanda, care realizează expert witness reports în cazuri penale complexe. Analiza în esență are ca scop obținerea unei probabilități statistice ca fapta să fie comisă. Mie mi-a rezultat un procent de vinovăție de 97%, însă această metodă este doar un instrument care te ajută să analizezi mai bine probele și să eviți erorile de judecată, cum ar fi confirmation bias.

Constantin E nevoie de revenit la origini în care judecătorul își asumă să
Chilian privească partea în ochi și are curajul să vorbească în fața ei
despre drept. Consider că acest discurs despre dreptate va
reafirma încrederea omului în actul de justiție. Or, justiția nu
e pentru judecători și nu este despre judecători, ci justiția
pornește de la oameni și e făcută de oameni și pentru
oameni. Probabil, o asemenea atitudine și comportament
îmi va răspunde la întrebarea care îmi ghidează începutul
carierii de judecător: Cum aș vrea eu sa fiu judecat, dacă
m-aș afla pe partea cealaltă de masa?

Flavius
Ilioni
Loga

Eu vreau să fim de partea bună a istoriei. Timișoara să fie un oraș deschis refugiaților. Lucrăm cu Primăria și alte organizații la o strategie a orașului pentru refugiați și migranți. Să fie declarația noastră, a timișorenilor, de deschidere pentru oameni care fug din calea războiului sau care caută o viață mai bună în România. Pentru că a căuta refugiu este un drept uman de bază. Cu toții putem ajuta.

Sorana
Stănescu

Când ești sărac, vulnerabil și neasigurat, ești forțat să apelezi la singura pârgă pe care o ai la dispoziție: serviciile de urgență. Iar când sistemul ți se pare atât de greu de navigat și îți pune atâtea piedici, cauți calea cea mai scurtă și îți spui că ți se cuvine, că tu oricum plătești asigurări. Dar mai există o perspectivă, pe care o vedem mai puțin. În injustețea lui, sistemul nostru medical are totuși o componentă socială destul de puternică. Fie că plătești sau nu asigurări, când ești diagnosticat cu o boală extrem de gravă sau care îți pune viața în pericol, cum ar fi cancerul, diabetul sau bolile rare, ești înrolat într-un program național și primești tratament de sute, mii, chiar zeci de mii de euro, pe care altfel nu ți l-ai permite niciodată – și asta nu se întâmplă în toate țările.

Raul
Mazilu

Când a fost să aleg facultatea, oscilam între info și drept. Prima era opțiunea rațională datorită potențialului câștig financiar. Dreptul avea farmecul unor noi provocări de învățare. 3 săptămâni am mers la ambele, până când am ales dreptul, pentru că îndeplinea cercetare și analiză critică, scriere argumentativă, retorică. Însă după drept mi-am schimbat job-ul aproape în fiecare an — și ocazional domeniul cu totul: justiție, banking, fotografie de eveniment, și acum antreprenoriat tech. Acest drum al multor începuturi a fost presărat cu bucuria de învăța constant ceva nou, cu oportunitatea de a mă reinventa, dar și cu teama că ar fi trebuit să îmi găsesc deja pasiunea, menirea în viață. Însă ideea că pasiunea ar fi un cadou gata împachetat care doar așteaptă să fie descoperit este un mit. În realitate, mai întâi avem un interes pentru un domeniu, pe care apoi îl cultivăm prin efort susținut și curiozitate pentru a dobândi expertiză. Abia ulterior apare și pasiunea, spre exemplu în forma dorinței de a excela. Așadar, nu te speria dacă tot nu ți-ai găsit steaua nordului. În schimb, explorează acele ocazii de învățare accelerată care te scot din zona de confort, pentru că ele sunt materialul cu care aprinzi focul pasiunii.

Alex
Șotropa

Putem sa profităm ca generatiile care vin au aproape latentă o dorință tot mai mare de implicare civică și să ne ajutam sa căutam un sens al muncii, sa ne satisfacem nevoia de impact. Toata aceasta energie in fiecare dintre noi poate fi directionata. Initiative mai mici sau mai ample, la nivel local sau național sunt forme prin care împingem tot mai mult limitele societății. Nu e nevoie sa renunțăm la job-urile noastre, sa facem schimbări radicale sau sa ne donam averea vreun ONG. E suficient poate ca manager sa vorbim despre efectele sociale ale proiectelor noastre, sa ne gândim produsele noastre pot ajuta comunități defavorizate, sa sustinem initiative locale, sa fim colegi sau conducatori mai buni. In final, e important sa intelegem ca tot acest drum e un proces. Pentru mine acest proces e unul de acceptare: că în ciuda bunelor intenții pot greși sau pur si simplu nu sunt cel mai bun om. Încerc sa accept ideea ca tot acest proces e unul zilnic.

Cristi
Lupșa

Asta e forma de dreptate pe care o poate aduce o poveste. O spune atât de frumos scriitoarea Tatiana Țibuleac: „Sunt pe lume astfel de oameni care, dacă nu povestesc, n-au cum să trăiască. Pentru ei, pentru acești oameni, mereu frumoși și adeseori nebuni, viața trebuie să fie o poveste. Pentru că, doar acolo, între coastele ei moi și fermecate, se împacă ei cu răul și cu durerea, cu bolile și cu trădările, pentru că știu. Știu că o poveste nu lasă niciodată lucrurile nerezolvate. O poveste – chiar și cea mai scurtă, chiar și cea mai tristă – are mereu grijă să facă dreptate”.

Elena
Dumitru

Nu am auzit de extroverți care să fie nemulțumiți de ceea ce sunt. În schimb, există mii de introverți care și-ar dori să fie altfel - pentru că se simt neapreciați, ignorați și fals etichetați. Însă nu este suficient să nu te mai deranjeze ceea ce ești, să accepți ceea ce ești. Țasta e doar primul pas. Al doilea și cel mai important, este să începi să vezi sens în felul în care ești. Pe mine, responsabilitatea, seriozitatea și faptul că am ales să vorbesc rar, puțin sau deloc, m-au ajutat să am spațiu și timp, mult timp în care să privesc în mine. Așa am descoperit că găsesc împlinire în a fi acolo pentru cei care au nevoie de mine, când au nevoie de mine. Iar asta cere liniște... ca să îi pot auzi. Și timp - ca să pot fi cu ei.

Loredana
Bertișan-
Pop

M-am reinventat din jurnalist în ONGist din convingerea puternică că omul este ce lasă în urma lui. Am dat ulterior și la facultatea de Drept și tot în acea perioadă am văzut cu ochii mei cum de multe ori legea există, dar e aplicată strâmb. De exemplu, în pandemie, când era școală online, o parte din copiii cu care lucram noi ne-au spus că sunt în vacanță. Ați ghicit - nu aveau nici telefoane bune pentru ore, nici tablete. Alții, de vârste diferite, stăteau câte patru-cinci în aceeași cameră, fără căști. Auzeau mai multe lecții concomitent. Alții primiseră tabletele de la autorități, dar fără cartele cu date mobile, iar acasă nu aveau wifi. Reglementări aveam, dar așa zisa rezolvare s-a oprit acolo. Mi-am dat seama că iată, să existe legi nu-i suficient. Că trebuie să scuturăm praful de pe maculatură și să vedem dacă ele se aplică. Să urlăm când sunt aberante.

Gabriela Manea

Să știți că treaba asta cu vina victimei am auzit-o inclusiv de la avocați și polițiști, un soi de “o merită dacă nu a reușit să plece până acum”. Sunt momente când inclusiv eu, în calitate de avocat, am tendința să mă desensibilizez și să cad pradă acestor preconcepții. Și îmi aduc aminte atunci că e responsabilitatea mea, ca apărător de drepturi, să mă corectez și să îmi reamintesc că justiția se face, în primul rând, pentru oameni. Iar pentru a nu face o dreptate strâmbă, e obligația noastră să ne asigurăm că victimele apelează la ajutorul organelor competente înainte să fie prea târziu. În aceste cazuri, inclusiv un cuvânt spus greșit victimei îi poate înrăutăți situația sau, dimpotrivă, o atitudine cooperantă și înțelegătoare îi poate schimba destinul. (...) Dar mai știu și că avem puterea să ne asigurăm împreună că vor exista tot mai puține fete care sunt nevoite să își salveze mama, iar primul pas are la bază empatia.

Alexandru
Bălănică

Vă pot spune că extrem de mulți copii din familii defavorizate renunță la școală pentru că sunt batjocoriți pentru că nu au haine noi sau curate, nu au rechizite sau un ghiozdan cool să meargă la școală. Eu cred că un ghiozdan cool și niște haine noi, care pentru noi pot părea un chilipir, oferite la momentul potrivit, pot schimba cursul vieții unui astfel de copil.

Andreea
Sandu

„Cine crede-n zbor e stăpân peste zare”, spunea Lucian Blaga... dar de câte ori e nevoie să cazi până spui că și țărâna are gust bun? (...) Am realizat că totul ține de măiestria cu care îți alegi luminița de la capătul tunelului pe care îl parcurgi și de puterea de a crede în ea, chiar și când nu pâlpâie măcar cât un licurici. Deși pare greu de acceptat, fiecare lucru are întocmai puterea pe care noi i-o acordăm. Pentru mine, la capătul tunelului se afla nevoia mea proprie de dreptate și modul în care văd conflictul – ca ceva ce trebuie descurcat, cu atenție, de niște mâini grijulii, care nu dau întâietate nici acului, nici foarfecii și nici ghemului de ață. Tot acolo se afla și nevoia de a fi în serviciul oamenilor, sau, poate mai frumos spus, de a servi oamenilor.

Ramona
Nebunu

La seminarul de la opt dimineața de drept procesual civil, profesorul ne-a întrebat ce face judecătorul la primul termen de judecată. Și eu pacifistă din fel, m-am trezit răspunzând că judecătorul, la primul termen de judecată, trebuie să încerce să... Și aici creierul mi s-a blocat. În mintea mea erau doar împace-îmece, împace-îmece și habar n-aveam ce variantă să aleg. Am ales îmece. Da, spune profesorul și eu răsuflu ușurată, crezând că am ales varianta corectă. ”Așa este, continuă el, judecătorul, la primul termen de judecată, trebuie să încerce să împace părțile, așa a vrut să spună colega noastră.” Și cei din jur râd. De ce îmi era cel mai teamă se întâmplase. Doar că ce credeam eu că era cel mai rău lucru care se poate întâmpla, nu a fost atât de rău. Profesorul a observat că m-am supărat, a spus că e normal să greșim uneori, seminarul a continuat normal și probabil că a doua zi doar eu mă mai gândeam la ce s-a întâmplat. Și, din fericire, acest moment nu m-a oprit din a ieși din carapace. Ba din contră. Am trecut prin ce era mai greu și am simțit că din acel moment nimic nu mă mai poate opri.

Bianca
P.

→

Scriam poezii și proză, eram pasionată de istorie și de limbi străine, învățam cu dedicare, citeam cu ardoare zeci de cărți și-mi dezvoltasem un vocabular variat. Dar știți care era caracteristica mea principală? Că nu eram îndeajuns de bună la matematică. Iar această incompetență trebuia să dispară dacă voiam să reușesc cu adevărat. (...) Nu-ți fie frică de greșeli, pentru că ele sunt lecții valoroase care te vor ghida către dezvoltare, chiar dacă acum această teamă pe care o simți, îți poate umbri calea. Dar teama, notele și percepțiile oamenilor nu definesc cine ești cu adevărat. Și e nevoie de mult curaj să fii!

Cătălina
Nichita

Priya Parker este o autoare care vorbește despre arta relaționării și a conversațiilor. Ea vorbește foarte mult despre intenția pe care o dăm unor conversații, cât de important este să avem un scop și să ne ținem de el. Și dacă scopul unei conversații este să susținem spațiul pentru celălalt, atunci e foarte important să facem chiar asta. Să oferim spațiu, să nu aglomerăm, să nu intervenim. Să fie atât de multă liniște și lejeritate, încât celălalt să-și audă vocea interioară. Pentru că vocea interioară nu țipă, șoptește. Restul e doar zgomot. Avem nevoie de astfel de conversații. Avem nevoie să le susținem pentru ceilalți și să ne fie susținute. Nu e treabă ușoară, că nu în conversațiile astea am crescut. E absolut contraintuitiv. E nevoie de multă conștientizare a ta și a celuilalt și de multă generozitate. Însă, ce este paradoxal, este că dacă avem astfel de conversații, dacă reușim, ele ne energizează, te motivează sau ne eliberează. Iar asta este o mare victorie pentru o conversație.

Iustina
Năstasă

Diriginta spunea de fiecare dată despre absolvenții de drept că ajung vânzători la tonete, așa că am început să evit să vorbesc la școală despre acest subiect. Le spuneam profesorilor când ne întrebau despre facultatea pe care vrem să o urmăm că nu m-am hotărât încă. Părinții mei au fost și ei de acord că e o idee extrem de proastă să mă înscriu la drept și au sperat până în ultima clipă că mă voi răzgândi. Îmi spuneau că nu am nicio șansă fără relații și că voi muri de foame. Și mai mult decât atât, că dreptul este pentru cei lipsiți de scrupule, care abia așteaptă să ia toții banii de la oameni pentru câteva hârtii. O viziune atât de diferită față de cea care mă motiva pe mine.

Andreea
Vîlcu

În ultimul an de facultate m-au exmatriculat pentru că nu am mai avut bani să plătesc taxa. Am tot prelungit semestrele în paralel cu munca până la început de 2020, când am absolvit oficial. Ca să trec facultatea și primii doi ani de după, am luat un credit pe care l-am refinanțat de 2-3 ori până a ajuns la 9.000 de lei. Între timp am adăugat și un descoperit de cont de 2.000 sau 2.500 de lei. Mi-a luat vreo cinci ani să plătesc toată datoria. (...) Câștig cel mai mare salariu de până acum și, pentru prima dată, de un an de zile nu datorez niciun ban nimănui. Ba mai mult, a fost primul an în care am ieșit în oraș de cel puțin 2-3 ori pe lună, fie că era o cafea la mall, un spectacol de teatru, un film sau o cină. Am fost la mare și într-o vacanță în Italia. I-am dat copilului din mine fondante cu cireșe în alcool de la Capșa, cofetăria la care visam de când am venit în București, iar adolescentului din mine i-am cumpărat haine mai des și încălțăminte colorată, să uit de pantofii maro cu care m-am încălțat din clasa a I până într-a VIII-a. Am pus și niște bani deoparte.

Andrei
Tetiva

Nu aş putea spune că am plecat la drum cu un start fulminant. Nu a fost nici măcar unul bun sau mulţumitor. Ghinionul a făcut să mă nasc cu grave probleme de vedere, care, chiar dacă au fost prin zeci de operaţii ţinute în graniţele normale, au explodat într-un final şi m-au lăsat orb definitiv. Dacă tot nu am luat-o prea ok de la început, tot ghinionul a decis să nu cresc lângă părinţii mei (prea tineri pentru a putea înţelege nevoile unui nou născut) şi astfel am ajuns să aparţin şi să mă dezvolt în sistemul de plasament românesc. Ce vă pot spune sigur e că am cunoscut nedreptatea în toate formele sale. Nu am fost menajat de soartă prea mult, iar de la vulnerabilitate şi îndoială în copilărie, până la nepăsare şi dispreţ în adolescenţă, am experimentat, pe rând, (ca la carte dacă e să mă gândesc), toate, dar absolut toate stările prin care poţi să treci, uneori cu alternanţă de la o zi la cealaltă, de nici nu ştiam exact dacă ce trăiesc e o simulare penibilă, o realitate gri sau un mod normal de a fi.

Alin
Găleată

În cei 18 ani de la profesionalizare, noi, pompierii, am învățat de toate. Cum să facem lectura focului, cum să descarcerăm oameni din mașini, cum să fim paramedici, scafandri, pirotehniști, alpiniști, specialiști în chimic, biologic, radiologic, nuclear și în căutare/salvare... Chiar și conductorii de câini salvatori sau să manevrăm tot felul de utilaje am învățat. Însă, nicio școală din lumea asta, nici un centru de pregătire, nu te învață cum e să ții trupul neînsuflețit al unui copil în brațe, fără să te gândești la puiul tău de acasă.

Andreea
Popovici

Am 11 ani și sunt în generală. Clasele a cincea și a șaptea sunt cel mai mare coșmar al unui copil care trece prin pubertate. Noțiunea de „bullying” pe atunci era inexistentă, dar fenomenul în sine persista mereu în clasă. De mică aveam obraji mari și roșii - motiv întemeiat pentru a se face glume asupra mea. Băieții nu aveau limită, iar zâmbetele colegilor, la glumele spuse în șoaptă din spate, devin prea răsunătoare în capul meu. Înrășesc. (...) Eu aveam 16 ani când am început să mă accept și să mă iubesc așa cum sunt. Am învățat să mă împac cu ideea de a nu fi invitată, inclusă sau măcar luată în seamă de alții.

Loredana
Urzică-
Mirea

Traficul de persoane nu este un fenomen îndepărtat. Odată ce începem să vedem cum acest fenomen se leagă de viețile noastre de zi cu zi, realizăm că cei care ajung victime sunt de fapt cei alături de care trăim în familiile și comunitățile noastre. Traficanții profită de vulnerabilitatea celor pe care îi urmăresc, iar lanțurile sunt invizibile și iau forma manipulării psihologice. (...) Victimele caută să fie văzute, crezute și ajutate așa cum au nevoie. Să fie văzute și crezute de polițiști, de procurori, de judecători, de oameni care lucrează în social sau chiar de clientul în care și-au pus încrederea, să fie văzute și crezute chiar și atunci când faptele nu sunt cronologice sau nu au sens pentru că amintirile sunt întortocheate. Să fie văzute și crezute de familie, prieteni, de colegi, de comunitate. Să fie tratate cu demnitate. Dreptatea este atunci când noi toți suntem atenți în jurul nostru și nu mai permitem normalizarea abuzului și exploatării.

Emanuel
Iavorenciuc

Binele și răul folosesc același instrument. Tehnologia a devenit o prelungire a mâinii omului. Prin urmare, aş spune că suntem întru totul responsabili de influența pe care o are internetul asupra noastră. Fie ea pozitivă, pentru a ne deveni aliat sau cel mai bun prieten, fie negativă, pentru a-l simți ca pe cel mai aprig și cronofag dușman. Dacă încă din secolul al XVII-lea, a circulat ideea potrivit căreia „Ești ceea ce mănânci”, în secolul XXI, se pare că EȘTI CEEA CE URMĂREȘTI. Suntem responsabili pentru conținutul pe care îl urmărim, dar și pentru energia cu care el ne alimentează. Suntem responsabili pentru această alegere esențială: lăsăm conținutul pe care îl urmărim să ne inunde mintea și sufletul?

Diana
Mardare

Apoi, mi-am dat seama că curiozitatea este foarte posibil sa fie singurul lucru pe care am putea să îl avem în comun noi toți, cei de aici și de acasă. Si asta este special! Ființele umane au o dorință naturală și o putere inerentă de a cunoaște lucrurile. Uitati-va adanc in voi și o veti gasi cu usurinta! Cu ea puteți cuceri lumea si pe voi insiva! Este primul tren care te poate purta către înțelepciunea acestei lumi si care oprește in toate gările.

Petra
Caraciuc

Cât am fost mică și preocupată de alte lucruri din viața mea, întrebările despre propria mea existență nu au primit o atenție deosebită. Însă, cu fiecare an, am realizat cât de complicată, dar și cât de simplă poate fi viața în același timp. Zilnic îmi trec prin minte întrebări precum: „Ce fac eu cu viața mea?”, „Cum ar fi arătat viața mea dacă acționam într-un mod diferit?”, „Cum ar fi arătat viața mea dacă nu aveam persoanele pe care le am acum în jurul meu?”. Lista poate continua la nesfârșit. Enigmele din minte mă îndeamnă să mă întreb dacă sunt în locul potrivit, iar frica zilei de mâine încă este un sentiment ce nu îmi dă pace. Stau și îmi petrec zilele gândindu-mă cum ar fi putut să-mi arate prezentul dacă pregătirea mea pentru facultatea de medicină ar fi continuat? Care ar fi fost conturul vieții mele dacă aș fi ales să îmi iau viața în piept și să intru în câmpul muncii odată cu terminarea liceului? Foarte multe întrebări despre „Cum?” și „Dar dacă?”. Simțim de peste tot presiunea certitudinii, când cred că tocmai încercând din necunoscut ne putem vedea mai bine. Îmi e frică de mâine, dar cred că-i normal să fie așa.

Luca
Ciubotaru

În anul 2017, am pus bazele Asociației Rădăuțiul Civic alături de alți prieteni, unii aflați chiar aici în sală, menită să încurajeze implicarea civică și să facă, atât cât ține de ea, o societate puțin mai bună. De atunci au fost sute de voluntari, mii de zâmbete, un centru comunitar, ședințe în care uitam de timp, oameni cărora cineva le-a călcat pragul, acțiuni de responsabilizare a aleșilor, măști, dezinfectant, concentratoare de oxigen, pacienți mai protejați în fața pandemiei sau 170.000 de oameni afectați de un război și care au primit o formă de sprijin printr-un efort comun. Acasă sau departe, în țară sau în străinătate, la muncă sau la studii, purtați de viață și ceea ce ne aduce ea, sunt locuri la care ne întoarcem, fizic sau emoțional. Indiferent de parcurs, de alegeri, o parte din noi rămâne aici.

Oana
Filip

Este nevoie să reînvățăm să conjugăm comunitatea la persoana I plural și să îi redăm forța invizibilă de a ne aduce împreună și de a ne recăpăta starea de siguranță. Siguranță în a fi cine suntem, fără frica de neacceptare sau respingere. Siguranță în a avea cu cine să împărtășim întâmplările de peste zi, fără să ne punem problema dacă suntem sau nu ascultați. Siguranță în a aparține unui loc, fără să trebuiască să facem ceva sau să ne comportăm într-un fel anume ca să obținem asta. Comunitățile și, aș îndrăzni să spun, viitorul, aparține celor care sunt dispuși să micșoreze distanțele, să îmblânzească fricile și să accepte diferențele. Iar asta se poate face doar dacă revenim la noi.

Cristina
Iacoban

Totodată am avut un spirit justițiar și am apreciat dreptatea de când eram copil. Îmi plăcea să fac și să împart reguli. Poate și pentru ca am crescut în perioada lui “trebuie”. Trebuie să înveți, trebuie să mănânci, trebuie să fii cuminte, trebuie să asculți. Deși timida, se pare ca am preferat contrastele sau pur și simplu pașii către ce am ajuns astăzi au fost făcuți fără ca măcar să îmi dau seama.

Ana
Mărgărita

Rădăcinile mele sunt undeva la țară. Nu departe de acest oraș, dar totuși suficient de departe ca să cred că orizontul se afla la munții și dealurile pe care le vedeam când ieșeam din casă. Am crescut cu ideologia vieții de la țară, unde dragostea trecea prin stomac. Dragostea față de pământ și animale, față de munca pe care o faci, astfel încât, din dragoste, să pui pe masă rodul muncii. Am fost copilul răzvrătit cu „de ce?” în brațe. Eram la grădiniță când mă întrebam de ce fetele trebuie să se joace cu păpuși și băieții cu mașini. Eu voiam să mă joc cu mașinile. Așa că, deseori, mă abăteam de la regulă, sfârșind prin a sta la colț sau a primi câte un indicator la palmă. Îmi amintesc perfect cum îmi strângem pumnii ca să nu plâng. La colț universul meu se micșora și mă întrebam - de ce atâta nedreptate?

Elena
Răducu

Am hotărât să nu dau crezare vocilor, cele mai multe din capul meu, care spuneau: „dacă nu o să te descurci?”, „dacă nu o să-ți placă?” „e prea târziu”. Am preferat să dau crezare altor voci care spuneau „și dacă nu o să iasă, ce? Măcar îți dai voie să încerci”, „niciodată nu este prea târziu”.

(...) În prezent, îmi dau voie să am curajul să pun întrebări, să accept că nu știu, să mă expun unor situații noi....Să am momente în care îmi dau voie să nu mai fiu un taur veritabil. Îmi dau voie, (ceea ce vă invit și pe voi), să am curajul să las în urmă lucrurile care nu îmi mai vin și care încep să mă strângă ca o cămașă luată cu un număr mai mic. Îmi dau voie să am curajul să fiu, să acționez și să schimb.

Grațierea
Căvescu

→

Cauza bolii mele a fost explicată prin stres, alimentație nepotrivită și genetică. Am învățat să am un stil de viață sănătos: nutriție, alimentație potrivită, sport, energie. Toate sunt lecții de predat elevilor. Ce este stresul, care sunt cauzele acestuia și mai ales, ce efecte generează în corpul nostru cortizonul eliberat prin stres și cum putem gestiona stările respective, sunt teme care ar trebui să completeze educația pentru sănătate a elevilor într-o școală care pregătește adolescenții pentru viața de adult. Schimbarea se produce prin oameni și pentru oameni! Educația pentru sănătate nu se adresează doar elevilor.

Teodora
Iacob

Trăim o perioadă fascinantă de dezvoltare tehnologică. Facem transferuri de sume mari instant, fără costuri enorme, cumpăram bunuri din orice colț al lumii la un click distanta. Dezavantajul este că, odată cu transferul instant al banilor, șansele de oprire ale tranzacțiilor sunt foarte mici. Dacă o ofertă este prea bună, există șanse mari să nu fie reală. Verificați-o din mai multe surse. Fiți sceptici, când vine vorba de transferat sume mari de bani. Verificați site-urile nou folosite înainte să introduceți datele de card. Programele antivirus nu mai sunt un moft, ci o necesitate pentru orice dispozitiv pe care îl folosim. Telefonul mobil conține informații personale valoroase. Accesul la acesta trebuie securizat și în niciun caz acordat altor persoane cunoscute recent.

Teodora
Popescu

Pentru mine, prima schimbare de carieră începe în mod surprinzător cu mine întinsă pe asfalt, după un accident de mașină în care eu fusesem pietonul în culpă – complet pierdută în gânduri, cu dosare și documente în brațe, rucsac cu laptop de muncă în spate, mă cert cu șoferul de uber – n-a vrut să o ia pe unde i-am spus și aveam să întârzii, ies furioasă din mașină și nu mă uit când trec, nu mă asigur, așa că mă acroșează din plin o doamnă într-un Touareg. Îmi amintesc că am simțit cum zbor și aterizez pe asfalt, și nu mă pot ridica de la forța cu care fusesem aruncată, mi-e frig și mă doare spatele, sper totuși să nu am ceva la coloană. Îmi simt picioarele, doar mă doare.

Vlad
Vidican

În primul an de avocatură, reprezentam un părinte într-un proces în care se discuta dreptul de vizită asupra copiilor. În timp ce argumentam poziția clientului meu, am fost brusc întrerupt de doamna judecător, care m-a întrebat pe un ton ușor ironic: „Dar domnule avocat, dumneavoastră aveți copii?”. Aveam 26 de ani fără vreo verighetă pe deget. „Nu am”, am răspuns. „Dar nu trebuie să fii părinte ca să îți dai seama cât de importantă este prezența părintelui în viața și dezvoltarea armonioasă a copilului. Sunt copilului părinților mei.” Pe parcursul experiențelor mele cu oamenii am învățat cât de nocive și distructive pot fi etichetele și prejudecățile și că este nevoie de foarte mult timp și răbdare să treci peste ele. Mi-am dat seama că persoana din fața noastră nu poate fi redusă la preconcepții și etichete și că merită șansa de a fi lăsată să se descopere nouă.

Ada
Butnaru

De mică am fost un copil neastâmpărat. Am fugit de acasă când aveam 5 ani, dar m-a găsit mama în apropiere de bloc. De la acel moment am învățat că ușa se încuie și pe afară, și nu se deschide cu furculița ca în desene. Îmi plăcea să mă întrec cu băieții cu bicicleta fără frâne, în papuci de gumă, și îmi plăcea să câștig. Furam flori din grădinile din jurul blocului, preferam să fiu hoțul în hoțul și polițistul, însă îmi plăcea și să mă joc cu păpușile și să citesc și să recit poezii. Dar nu eram o fetiță tipică. Nu-mi plăcea să port fuste, pentru că nu puteam alerga în ele, și aveam mereu genunchii juliți, de la minge, de la bicicletă, de la cățărat în copaci, pe garduri și tot așa. Eram uneori băiatul pe care și-l dorise tata, până am început să-i „organizez” uneltele din cămară.

Carla
Lunguți

Jumătate dintre studentele din România știu că există comportamente de hărțuire sexuală în universități, iar un sfert dintre ele le-au trăit. Psihologii, juriștii și activiștii cu care am vorbit spun că Bădău și alții ca el ies din granițele relației profesor-studentă și comit cel puțin abuz de putere. Uneori comportamentele pot fi considerate chiar hărțuire sexuale. Aceste comportamente sunt insuficient explicate și sancționate și de regulamentele universităților și de legislația națională. Primul pas, ca să le prevenim, e să recunoaștem că ele există. Apoi să înțelegem că luatul unei studente pe după umăr, glumele despre cum s-a îmbrăcat, privirile insistente, mesajele private despre zodii, invitațiile la întâlniri fără scop academic sunt tot abuz.

Mihaela
Pripici

Mulțumirea pe care am simțit-o când puneam capul pe pernă știind că un copil a mâncat și are un adăpost datorită muncii mele, a noastre, mă hrănea și nu îmi dădea voie să nu mai pot. Dar am obosit fizic, psihic, emoțional. Am ajuns să simt că mă nedreptățesc pe mine, dedicându-mi tot timpul carității. Am ajuns în burnout. Atunci am simțit că este timpul să mă opresc, iar lupta s-a mutat în interiorul meu. Este drept să mă opresc acum și să îmi iau un timp doar pentru mine? Este drept să continui? Și m-am oprit. M-am oprit o secundă și am privit obiectiv cum arăta viața mea atunci. Mi-am amintit că și eu am nevoi, că am visuri și aspirații. Unul dintre visurile mele este chiar să fac lumea aceasta un loc mai bun. Am înțeles că pentru a face bine în jur este nevoie în primul rând să fiu bine cu mine. Și ”bine cu mine” nu înseamnă să am o viață perfectă, pentru că nu există vieți perfecte, în ciuda a ceea ce vedem zi de zi pe social media.

Cosmin
Savu

Asta e una din întrebările care îmi plac mie- dacă mi-e frică. Am copilărit în comunism, normal că mi-e frică. Am copilărit cu nenumărate povești despre frică. Am avut momente, nu știu, au venit ziarele- Scânteia și Adevărul erau ai mei abonați- și am strigat „Ceașescu pace, nimeni nu mai tace, Ceașescu PCR, mămăligă nu mai e” și ce mămăligă mi-am luat de la tata că mi-a dat niște ziare în cap. Copiii nu erau băgați la pușcărie, dar era frica aia a Securității. E groaznic să trăiești într-o casă în care părinții ascultau Europa Liberă și Vocea Americii pe ascuns ca nu cumva copilul să-i audă și să-i toarne la școală.

Politica la
Minut
(Vlad
Adamescu
și Răzvan
Petri)

Trebuie să ne și enervăm. Să îndrăznim să vorbim despre politică, să fim obraznici cu întrebările noastre. Să învățăm să trăim cu politica, să tragem la răspundere politicienii încă din școală, indiferent dacă profesorii te ceartă că ai fost „impertinent”. Toți avem o părere despre încotro ar trebui să ne îndreptăm. Trebuie să vedem politica ca un vehicul pentru acele idei, ca pe un proces la care participăm ca să ne fie mai bine. Trebuie să ne obișnuim cu ideea că politica nu înseamnă doar politică de partid. Politica e și atunci când faci voluntariat, când semnezi o petiție, mergi la un protest sau te duci la o ședință de consiliu local. Politica nu se întâmplă doar când votezi, ci și când vorbești cu un prieten despre un candidat, despre o idee, când te gândești la cum ai schimba tu lucrurile sau când mergi observator la vot — lucru pentru care încă vă puteți înscrie săptămâna asta.

Există o concepție greșită asupra politicii în România, care duce la o înțelegere și o încredere scăzută în democrație. Ține de noi să facem politică altcumva.

Andrada Cilibiu

Aveam nouă ani când am fost hărțuită sexual prima dată. Mă întorceam de la școală, în uniforma în pătrățele albe și albastre, cu șorț și ciorapi închiși la culoare. Un bărbat se masturba lângă scările pe care trebuia să le urc zilnic spre acasă. S-a luat după mine. Îi auzeam pașii în spatele meu, îl auzeam cum geme. Mi s-a făcut frig în tot corpul. Eram îngrozită. Am scăpat de el când am ieșit la bulevard. Am sperat că dacă vede cineva ce mi se întâmplă o să se oprească. Și s-a oprit. Iar după ce s-a oprit eu m-am simțit vinovată, rușinată că exist, murdară, scârbită de corpul meu. N-am spus la nimeni. De atunci am început să mă uit cu atenție în jur, să scanez potențialul de pericol. Să umblu cu cheia în mână, să mă prefac că vorbesc la telefon, să evit unele locuri. Să mă feresc de ce aș putea să cauzez, de ce aș putea atrage asupra mea doar pentru că exist în corpul ăsta.

Cătălina Uță

Am avut în fața mea 14 copii și tineri care au greșit, care au comis infracțiuni serioase. Dar care, în același timp, nu știau să vorbească corect, unul singur făcuse 8 clase, restul mai puține sau deloc. N-au avut copilărie, provin din medii vulnerabile, n-au avut șansele mele. Care poate au dat peste un avocat din oficiu care n-a avut interes pentru ei, care nu sunt vizitați de părinți, care nu așteaptă decât să treacă zilele pe lângă ei. 14 tineri pe care societatea îi consideră fără viitor, dar care, paradoxal, au o întreagă viață înaintea. Totodată, am avut în fața mea personal din penitenciare: oameni simpli și puțini, care își fac munca, unii cu mai multă dedicare, empatie și cu înțelegere a importanței activității lor, alții mai reci, înrăiți de domeniu, de tentativele de evadare sau de revolte. Tot în fața mea, indirect, am avut și parlamentari și miniștri, care prin lipsa lor de interes trăiesc împăcați cu stadiul deplorabil al celor patru centre de detenție și educative din România. Care nu investesc în modernizarea lor, care nu cred în reabilitarea copiilor sau în reintegrarea lor în societate.

Matei
Sumbasacu

Cei mai mulți dintre voi ați auzit despre cutremurul din 4 martie 1977: impactul și urmările sale reprezintă una dintre cele mai negre amintiri ale noastre. Faptul că există cutremure în zona în care trăim nu e, însă, o noutate. Și, cu atât mai mult, nu e un lucru pe care să-l putem schimba. Cutremurele pur și simplu se întâmplă. E important, însă, ce facem înainte și după cutremure. Tratându-le cu seriozitate și sinceritate ele reprezintă o șansă pentru a deveni mai pregătiți.

Florin
Râșteiu

Sigur că și eu vreau schimbare după ce o nedreptate este pusă în lumina reflectoarelor. Doar că treaba mea ca jurnalist de cele mai multe ori se încheie în momentul în care am apăsat „publish” și nedreptățile devin, automat, treaba autorităților și a societății civile. Da, ține de mine să mă interesez ce s-a schimbat și cum, dar multe altele nu am cum să fac și mă împac greu cu asta. Dorința de a face lumea mai bună, mai ales la nivel local, mă motivează. (...) Cred că e important ca publicul să înțeleagă că e vital să ne scrie când greșim noi ceva, să ne dea ponturi despre ce nedreptăți văd în lume, dar să ne spună și „good job” când e cazul. Și dacă vreți să nu mai fim așa de singuri, susțineți-ne. Așa ne vom permite extra colegi cu care să investigăm orașul și primarii și să găsim nedreptăți care, poate, își vor găsi și soluții.

Georgiana
Pascu

În centrele din România sunt încă închise peste 50.000 de persoane: minori, adulți și vârstnici cu dizabilități. Nu putem schimba peste noapte un sistem corupt și incapabil, dar putem începe să punem presiune ca acești oameni să nu fie lăsați să moară în tăcere sau să fie tratați ca o marfă care produce bani. Nu ne putem baza doar pe stat, pe câteva ONG-uri sau pe jurnaliști. Este despre fiecare dintre noi.

→

Paula
Ciucur

2013. Mă uitam la ea, ușor amuzată. Ciufulită, cu o minte și o voință prea mari pentru corpul ei, scotea scânteii. Parcă o aud: „Profaaaa, trebuie să facem pentru copii un proiect uriaș!” Era elevă la științele naturii, Președinta Consiliului Județean al Elevilor Sibiu, orientată înspre orice gen de activitate care credea că ar putea aduce plus valoare în formarea elevilor. Încearca să facă o lume care să-i semene. Le zicea „copii” colegilor și prietenilor ei, împrumutase vorba mea cu responsabilitate. În acel moment, m-a izbit un gând: trebuie să cresc oameni care, la rândul lor, să facă același lucru, să crească oameni. Așa s-a născut, la Colegiul Național „Octavian Goga”, ARCA lui Goga, un incubator de proiecte. Ideea era simplă: aveam foarte mulți elevi în jurul meu, cu idei, creativi, dar căror le lipsea un cadru organizat în care să învețe, să exerseze cum transformi un vis într-o realitate, să gândească, să scrie, să implementeze și să evalueze proiecte pentru cei asemeni lor. Am scris proiectul ARCA lui Goga într-o zi, copila ciufulită și cu mine, profa ei de logică și psihologie, și l-am depus pentru finanțare la Idei pentru Țara lui Andrei, un program al OMV Petrom. Mai erau 3 minute până se termina sesiunea de înscriere. ARCA a fost unul dintre cele 10 proiecte câștigătoare. Mare victorie, ne-am simțit ca divele.

Cristina
Capizisu &
Anca Matei

Egalitatea de gen. Unii cred că se referă doar la salarii egale, alții sunt de părere că este vorba de accesul egal la sistemul de sănătate, educație, la locuri de muncă sau vot. În realitate, egalitatea de gen înseamnă mai mult. De exemplu, pentru femei înseamnă să nu fie omise de la strângerea mâinii în context profesional, când toți ceilalți bărbați din încăpere se salută astfel. Să nu fie reduse doar la corpul lor. Să nu fie tratate cu neîncredere și judecate pentru experiențele lor. Când ajung în poziții de putere, să nu fie ținta speculațiilor și a insinuărilor despre „cum” au ajuns acolo. Să nu asculte glume despre aparențele lor fizice. Vedeți voi, sistemul de justiție nu este exclus de pe lista locurilor unde discriminarea de gen se întâmplă.

Anca
Mezei

În 2012 am ales să fiu educatoare în cartierul Gârcini, din Săcele, cea mai mare comunitate de romi din țară. Găzduiește aproximativ 8.000 de suflete, cărora le este teamă să-și asume identitatea etnică din cauza discriminării. Majoritatea sunt familii sărace și numeroase, care lucrează la serviciile de salubritate, pe la câteva firme, iar alții sunt zilieri sau culeg plante și fructe de pădure. O mică parte dintre adulți nu știu nici azi să scrie și să citească și de aceea nu își pot ajuta copiii la teme. Cu toate acestea, îi aduc la școală curați, cu un sandviș în ghiozdan și îi încurajează să învețe și să fie ascultători la ore. Sunt părinți care fac și patru drumuri pe zi, ca să-și aducă, pe rând, copiii la școală. Aspirațiile sunt modeste aici, sau așa ni se pot părea unora dintre noi.

Aida
Economu

Nu mai puteam fi mamă. Nu mai puteam, deși nu fusesem niciodată. (...) De aici înainte am început să vorbesc despre asta. Nu m-am simțit mai bine sau mai ușurată, dar simțeam că mă apropii din nou de mine și asta nu a fost neapărat ușor. Oamenii au fost blânzi, așa cum au știut ei. Am fost întâmpinată cu ghirlande de păreri de rău. Mai toți au avut sfaturi, povești cu prietene care au rămas gravide după zece ani de încercări sau efectiv minuni care au sfidat medicina și mai ales de ce nu iau în calcul adopția. „Poate că e mai bine” a apărut în semn de încurajare în discuții. Noi, oamenii știm și avem păreri, nefiind rău intenționați. Cel mai bun sfat pe care l-am primit de-a lungul anilor, care mi-a fost dat între două fumuri de țigară de o doamnă, a fost: plângi, lacrimile nu pătează!

Enrico
Dediu

În 2001 a fost adoptat primul document național în domeniul prevenirii corupției. 23 de ani mai târziu suntem la a șasea strategie națională anti-corupție. Cu toate acestea, conform Eurobarometrului de anul acesta, 51% dintre români spun că se simt afectați de corupție în viața de zi cu zi, în timp ce media Uniunii Europene e de 27%. Simplist vorbind, corupția este un comportament contrar unor reguli juridice sau morale. Corupția este atunci când dai mită pentru eliberarea nelegală a unei autorizații de construire sau certificat medical. Corupția este și atunci când cineva cere o sumă de bani și promite că va pune o „pilă” la o comisie de concurs.

Anca
Niță

Am intrat prima dată într-un centru de plasament acum 10 ani. De atunci, vreo cinci ani am făcut parte dintr-o mică organizație neguvernamentală care lucra cu copii instituționalizați, și mereu auzeam de la oamenii din jurul meu: „măcar este mai bine decât înainte”. Știam foarte vag că prin „înainte” se referă la situația din anii '90, când Michael Jackson ajutase niște copii dintr-un orfelinat din București. Nu mi-am pus prea multe întrebări atunci, eram concentrată pe cum aș putea să îi ajut pe copiii cu care eu lucram. De câteva ori am mers și la copii cu diferite tipuri de dizabilități, fizice sau psiho-sociale. Atunci îmi era MILĂ și mă simțeam musafiră. Veneam cu daruri. Personalul ne trata cum se cade, în speranța că vom veni și data următoare tot cu mâinile pline. Nu am mai pășit într-un centru de plasament de dinainte de pandemie. Între timp, am terminat antropologia și o cercetare despre experiențele menstruale ale femeilor în perioada socialistă.

Simona
Ștefăniu

Ce am înțeles eu din toate poveștile astea și alte zeci, de 12 ani de când sunt procuror? Că încă există mulți tineri care nu au parte de o îndrumare corectă și care nu știu că viața, în special până pe la 30 de ani, te pune în niște situații în care trebuie să faci alegeri. Simt că ar trebui să existe o mai mare deschidere spre zona de dezvoltare personală a copiilor noștri. Ei au nevoie să știe mult mai multe despre viață decât matematică și română. Au nevoie ca după ce termină orele de chimie și biologie, să înceapă orele de educație juridică, civică, psihologie. Am văzut, repetat, că avem o nevoie reală ca ei să cunoască cum funcționează mintea umană, cum ne raportăm la mediul înconjurător și cum facem să nu ajungem, fără să știm, dincolo de lege.

Anca
Iosif

Mereu a fost complicat cu urșii, dar parcă nicicând ca acum, mai ales dacă te-ai uitat la știri vara trecută, după ce o fată a murit pe un traseu turistic din Bucegi, atacată de urs. Un traseu pe care eu am coborât de mai multe ori și noaptea. Așa că am făcut un inventar a unde suntem și a ce știm. Câți urși avem, până la urmă? Contează? Nu știm exact câți urși avem – chiar dacă o estimare mai veche ne spune că 8.000, cei mai mulți din Europa. Însă nu au fost numărați științific. Un recensământ în curs, cu probe de fecale și păr din teren, ne va oferi date mai clare în 2025. Asta nu ne va rezolva însă conflictele, spun experții. Pentru că nevoile și soluțiile locale variază – de la gestionarea deșeurilor, până la instalarea de garduri electrice.

Eugen
Hriscu

Drogurile sintetice noi sunt o problemă majoră de sănătate publică, care impactează toate comunitățile, nu doar orașele mari, centrele universitare, așa cum eram obișnuiți să credem. (...) Drogurile și dependența atacă capacitatea oamenilor de a forma și menține legături vii și sănătoase cu ceilalți, ne însingurează în propria suferință și rușine. Restabilind legături și creând altele noi între oameni, între instituții, revigorând capacitatea comunităților de a acționa și a nu mai aștepta soluții de la Centru – acesta este un model de prevenire a problemelor legate de droguri în care România ar putea investi!

Ana Maria
Ciobanu

Am crescut lângă o casă de copii de fete din București și multă vreme nu am înțeles de ce toate erau tunse scurt și de ce se încolona dimineața spre o școală specială. Nici de ce după-amiaza le vedeam pe bordura de la piață, îndesate una într-alta, legănându-se obsesiv. Nu știam că, în acei ani '90, peste 100.000 de copii creșteau așa. Nu știam nici că pentru restul lumii imaginea țării noastre era strâns legată de tragedia copiilor abandonați, din cauza Decretului pronatalist din 1966. „Orfanii lui Ceaușescu” erau pe buzele Vestului, iar tiruri cu ajutoare și mii de străini dornici să ajute – sau să adopte – ne treceau granițele. Acasă nu aveam televiziune prin cablu, așa că nu făceam vreo legătură între casa de copii din vecini și imaginea României la nivel internațional. Astăzi, sunt jurnalist și cercetez istoria instituționalizării copiilor pentru proiectul independent Muzeul Abandonului, iar amintirile mele capătă sens și adâncime.

Maria
Zavate
(Zavatos)

După 10 ani de mutat dintr-o chirie în alta, am obosit. Așa că în pandemie m-am întors în casa părinților. Cheltuielile au scăzut, banii s-au adunat. Am zis: „Asta-i momentul. După căutări aventuroase, am și găsit nestemata. Prăfuită, neșlefuită. Fix cum îmi place mie. În noiembrie 2021 țineam rânjind în mâini actele propriei case. Adică o chichineată de 30 de mp, într-o clădire de la 1900 toamna, cu tencuiala căzută și ușa de la casa scării larg deschisă. Nu de alta, dar nu ținea clanța s-o poți închide. Prin ianuarie, vin ai mei în vizită să vadă ce și-a luat odrasla. Atunci a fost primul contact cu vecinul, despre a cărui existență nu știam. A ieșit ca un zmeu de după o cârpă ce acoperea o ușă de lângă ușa mea. Mi-am amintit că am întrebat-o pe fosta proprietară ce-i acolo și că s-a fofilat mormâind într-un final: „o debara”.

Sabina
Baciu

În septembrie 2022, după două camioane și cinci mașini pline, am dormit prima noapte în Brașov. Îmi făceam griji că nu o să ne facem prieteni, că o să ducem dorul agitației din București sau a locurilor noi care se deschideau în fiecare weekend. Ce am găsit aici? În primul rând o comunitate incredibilă de oameni care m-au primit cu brațele deschise și cu poftă să facem proiecte împreună. Am avut parte de o discriminare pozitivă de top, oamenii de aici știau proiectele în care fusesem implicată și erau super dornici să gândim inițiative locale. Am descoperit o gașcă de femei absolut minunată, în care facem schimb de haine, discutăm politică locală și ne recomandăm cărți, SH-uri și podcasturi. (...) Poate cel mai interesant: m-a șocat abordarea diferită în ceea ce privește relațiile umane. În București e destul de ușor să eviți conflictele. Odată ce nu te mai înțelegi cu o echipă, e relativ ușor să schimbi grupul. În Brașov oamenii sunt aceeași și chiar dacă un colaborator te-a dezamăgit sau un prieten te-a vorbit de rău, șansele să vă reîntâlniți și chiar să lucrați din nou împreună sunt foarte mari. Așa că și oamenii sunt mai direcți și mai dispuși să deschidă subiecte dificile și să le rezolve. Îmi place asta la nebunie și simt că nu am mai trăit-o până acum.

Corina
Buzoianu

La final, nu pot să spun decât că dreptatea există, dar nu fără sacrificiu. Dacă vrei să ți se facă dreptate, mai întâi privește înlăuntrul tău și întreabă-te dacă tu ai făcut tot ce a stat în puterile tale ca ea să se îndeplinească. Abia apoi îndreaptă-ți privirea către cei din jur. Mereu vor fi prin preajmă oameni care să te ajute!